NÁRODNÝ ENDOKRINOLOGICKÝ A DIABETOLOGICKÝ ÚSTAV,
n. o. Ľ U B O C H Ň A

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2020

Ľubochňa, február 2021

O B S A H

PRÍHOVOR RIADITEĽA NEDÚ N. O.	3-5
ÚVOD -PROFIL ORGANIZÁCIE	6-7
ORGÁNY NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE	7-8
ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA	9-10
ÚSEK HTS	10-11
DRUH A ROZSAH POSKYT. ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI	12-20
PERSONÁLNA A MZDOVÁ POLITIKA	20-23
VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA NEDÚ N. O.	24-33
PREHĽAD O PEŇAŽNÝCH TOKOCH	34
STAV MAJETKU A ZÁVÄZKOV	35-36
STAV A POHYB KRÁTKODOBÝCH A DLHODOBÝCH ZÁVAZKOV	37
STAV A POHYB POHĹADÁVOK	37
STRATEGICKÉ ZÁMERY	38-39
Prílohy	
SPRÁVA NEZÁVISLEHO AUDITORA	
ÚČTOVNÁ ZAVIERKA	

PRÍHOVOR RIADITEĽA
Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n. o.

Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. (ďalej len NEDÚ n. o.) v Ľubochni má za sebou mimoriadne náročný rok, ktorý je spojený so vzniknutou pandemickou situáciou ohľadom ochorenia COVID-19. Tento rok bol veľmi náročnou skúškou pre všetky zdravotnícke zariadenia. Za našu nemocnicu môžem zhodnotiť, že sme sa s touto situáciou popasovali úspešne, najmä vďaka enormnému úsiliu všetkých zdravotníckych aj nezdravotníckych zamestnancov nášho ústavu. Prišli nové výzvy ako ochrániť pacientov, ktorí patria do najviac ohrozenej skupiny spomínaným ochorením a zároveň poskytovať zdravotnú starostlivosť na najvyššej možnej úrovni. Už od začiatku pandémie sme sa rozhodli, že aj napriek možným rizikám nákazy, je dôležitejšie liečiť a diagnostikovať pacientov, čo by v dôsledku nedostupnosti zdravotnej starostlivosti prispelo k zhoršeniu ich zdravotného stavu (či už endokrinologických, ale najmä diabetických pacientov) a v dôsledku toho by boli ešte viac ohrození ochorením COVID-19. V roku 2020 sme si stanovili náročné ciele, či už po medicínskej, ekonomickej a investičnej stránke. Uvedené plány sme však kvôli vývoju pandémie a opatreniam museli niekoľkokrát prehodnotiť. Napriek tomu sa nám podarilo dosiahnuť kladný hospodársky výsledok, zrealizovať viaceré náročné rekonštrukcie a investície do zdravotníckej infraštruktúry.

NEDÚ n. o. je neoddeliteľnou súčasťou zdravotníckeho systému SR a v oblasti poskytovanej špecializovanej nemocničnej i ambulantnej starostlivosti patrí medzi koncové ústavy s osobitným významom a poslaním už vyše 61 rokov. Diabetes mellitus (DM) patrí medzi najčastejšie chronické choroby a jeho dlhodobé komplikácie zahŕňajú mozgovú príhodu, infarkt myokardu a kardiovaskulárne úmrtie, ako aj diabetickú obličkovú chorobu, retinopatiu, amputácie rúk a nôh a autonómnu neuropatiu. Závažná je problematika kardiovaskulárnych ochorení, ktoré sú u diabetikov v porovnaní s bežnou populáciou 4 – 8-krát častejšie, majú horšiu prognózu a náročnejšia je aj ich liečba.. Ak sa DM adekvátne nelieči, skracuje sa očakávaná dĺžka života pacientov o viac ako 25 – 30 %. Na svete žije približne 415 miliónov dospelých s diabetes mellitus, pričom 90 – 95 percent všetkých prípadov predstavuje diabetes mellitus 2. typu. Odhaduje sa, že tento počet vzrastie do roku 2040 na 642 miliónov. Podľa odhadov má diabetes až 400-tisíc obyvateľov Slovenska, pričom ich počet sa každoročne zvýši o viac ako 20 000 novo diagnostikovaných prípadov a zároveň incidencia diabetes mellitus u detí do 18 rokov vzrástla za posledný rok o 7%. Liečba vedie k významnému zníženiu úmrtnosti, zníženiu rizika vzniku cievnej mozgovej príhody, rizika infarktu myokardu,

významnému zlepšeniu prejavov srdcového zlyhávania, predĺženiu života pacientov a aj jeho kvality, čo znásobuje význam NEDÚ n. o. v sieti špecializovaných zdravotníckych zariadení.

Našim prvoradým cieľom v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti je sústavné skvalitňovanie zdravotníckych služieb, pričom dbáme nielen na dobrý zdravotný stav pacienta, ale aj na jeho spokojnosť a psychickú pohodu. Mimoriadne nás teší ocenenie nášho úsilia od pacientov. Ich názor je vyjadrený v prieskumoch spokojnosti pacientov zdravotných poisťovní Dôvera a Všeobecná zdravotná poisťovňa, kde sme v kategórii špecializované nemocnice dosiahli prvé miesto. Zároveň celková spokojnosť pacientov podľa INEKO je na úrovni 92%. Aj napriek zložitej situácii a opatreniam kvôli pandémii sa nám podarilo splniť takmer všetky strategické ciele, ktoré sme si na rok 2020 predsavzali a naplánovali. V roku 2020 bolo uskutočnených 5 407 ukončených hospitalizácií a realizovaných 44 431 ambulantných vyšetrení, čo predstavuje len minimálny pokles oproti roku 2019.

V ekonomickej oblasti sme dosiahli celkové tržby na úrovni 7 740 563,- Eur, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o skoro 250 000,- Eur a len minimálny pokles oproti plánovaným tržbám -0,9%. Napriek zvýšeným nákladom, ktoré súvisia najmä s pokrytím nákladov na zákonné zvýšenie miezd zdravotníckych pracovníkov a zvýšením minimálnej mzdy, ale aj zvýšenými nákladmi súvisiacimi s nákupom dezinfekcie, stanov na triáž a testovanie pacientov, germicídnych žiaričov a osobných ochranných pomôcok, sme zaznamenali kladný výsledok hospodárenia vo výške 288 621,- Eur, čo predstavuje oproti plánu rozdiel +198 076,- Eur. Produktivita práce na jedného zamestnanca sa zvýšila o 670,- Eur na 46 535,- Eur**.** Priemerná mzda zamestnancov rástla s dôrazom na zvyšovanie platov sestier a lekárov aj nad rámec zákonom stanovených minimálnych platových nárokov.

V investičnej oblasti, v oblasti údržby a opráv sa nám podarilo zrealizovať takmer všetky ciele, ktoré sme si pre rok 2020 stanovili. Ukončili sme a skolaudovali prístavbu k budove diabetologického oddelenia, kde boli premiestnené ambulancie diabetológie, pediatrickej endokrinológie a diabetológie, oddelenia funkčnej diagnostiky, výpočtové stredisko, šatne sestier a upratovačiek a sklad liekov. Zároveň boli zrekonštruované pôvodné priestory a vytvorili sme 8 jedno a dvojlôžkových izieb s vlastnými sociálnymi zariadeniami a novým vybavením. Taktiež sme vybudovali nové prístupové schodisko k budove diabetológie. Pre zvýšenie tepelného komfortu a zníženie energetických strát sme zrealizovali zateplenie budovy pediatrického oddelenia, obnovili terasu a okapový chodník. Bolo zakúpené nové sanitné

vozidlo na prepravu pacientov na komplementárne vyšetrenia mimo ústavu. V stravovacej prevádzke sa uskutočnila výmena pôvodnej už takmer nefunkčnej vzduchotechniky za novú automatickú jednotku a zároveň sa vymenila časť gastrozariadenia. .

V tomto trende chceme pokračovať aj v nasledujúcom roku. Budeme sa sústreďovať na našu hlavnú činnosť, na zvyšovanie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a rozvoj služieb a zvyšovanie komfortu pre všetkých našich pacientov.

Tak ako každoročne, záverom môjho príhovoru by som sa rád poďakoval všetkým lekárom, zdravotným sestrám, administratívnym pracovníkom, pracovníkom pomocných a obslužných prevádzok ako aj riadiacim pracovníkom, ktorí sa v roku 2020 podieľali na plnení úloh Národného endokrinologického a diabetologického ústavu a prispeli tak k šíreniu dobrého mena troch lôžkových oddelení, špecializovaných ambulancií, vyšetrovacích zložiek a všetkých pomocných prevádzok nemocničného zariadenia. Súčasne ďakujem všetkým právnickým a fyzickým osobám za sponzorské dary a príspevky ako i darcom, ktorí za rok 2019 poukázali príspevok z podielu zaplatenej dane na podporu a zvýšenie úrovne zdravotnej starostlivosti nášho ústavu poskytujúceho verejnoprospešné služby v oblasti zdravotnej starostlivosti. Osobitne sa chcem poďakovať Asociácii nemocníc Slovenska za náročné jednania so zdravotnými poisťovňami a hájenie záujmov združených nemocníc a obci Ľubochňa za spoluprácu.

JUDr. Igor Koval, MPH.

ÚVOD

Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. Ľubochňa, bol založený na základe uznesenia vlády SR č. 490 zo dňa 21.júna 2005, a to transformáciu štátnej príspevkovej organizácie Národný endokrinologický a diabetologický ústav Ľubochňa na neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby. Novovzniknutá nezisková organizácia bola registrovaná v registri Krajského úradu, odbor všeobecnej vnútornej správy v Žiline pod číslom : OVVS/NO-19/05.

***Zakladateľmi neziskovej organizácie** sú:*

- Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová č. 2, 837 52 Bratislava
  IČO : 165 565

- MUDr. Alena Záhoráková, Jánošíková 802, 900 42 Dunajská Lužná

PROFIL ORGANIZÁCIE

Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. (ďalej len NEDÚ n. o.) v Ľubochni predstavuje v sieti slovenských zdravotníckych zariadení, vysoko špecializovaný odborný ústav s celoslovenskou pôsobnosťou.

Základné údaje:

I Č O :	37 983 687
D I Č :	202 205 21 64
E-mail :	nedu@nedu.sk
Webová stránka :	www.nedu.sk

Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. zabezpečuje všeobecne prospešné služby v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti podľa § 2 zákona č. 213/1997 Z. z. a zakladacej listiny .

- komplexnú ambulantnú a ústavnú preventívnu, diagnostickú a liečebnú starostlivosť v endokrinológii a diabetológii pre pacientov detského a dospelého veku, z celého územia Slovenskej republiky,

- vykonáva konziliárnu činnosť v endokrinológii a diabetológii pre iné zdravotnícke zariadenia s poradnou a ambulantnou starostlivosťou (odborní lekári, NsP, kliniky FN a špecializované odborné ústavy),

- spolupracuje s vedeckými pracoviskami, s klinikami a inými pracoviskami liečebných zariadení, ktoré sa zaoberajú problematikou endokrinných ochorení a diabetes mellitus,

- rieši výskumné projekty v endokrinológii a diabetológii v rámci štátneho, rezortného a ústavného plánu, uplatňuje výsledky výskumu v diagnostike a poskytovaní liečebno – preventívnej starostlivosti,

- podieľa sa na postgraduálnej výchove a pred atestačnej príprave lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov zameraných na endokrinológiu a diabetológiu,

- podieľa sa na výchove vedeckých pracovníkov.

ORGÁNY NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE

Orgánmi neziskovej organizácie Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. Ľubochňa sú v zmysle § 18 zákona číslo 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov:

- správna rada
- dozorná rada
- riaditeľ

Správna rada

Správna rada je najvyšším orgánom Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n. o.. Na základe platného Štatútu má šesť členov, ktorí rozhodujú najmä o rozpočte neziskovej organizácie, schvaľuje ročnú účtovnú závierku a výročnú správu o činnosti a hospodárení, do skončenia nasledujúceho účtovného obdobia a rozhoduje o zrušení, zlúčení, splynutí alebo rozdelení neziskovej organizácie, podáva návrhy na zmeny zapisovaných skutočnosti v registri, volí a odvoláva riaditeľa, volí a odvoláva členov dozornej rady, schvaľuje právne úkony týkajúce sa nehnuteľného majetku, rozhoduje o zmenách v Štatúte, rozhoduje o obmedzení práva riaditeľa konať v mene neziskovej organizácie.

V správnej rade nedošlo k zmene za rok 2020. Správna rada sa v priebehu roka stretávala podľa potreby.

K 31.12.2020 bola správna rada v zložení :

predseda správnej rady:

- PhDr. Jozef Mintál, MBA, MEng.

členova :

- JUDr. Ing. Jana Černáková
- Mgr. Mário Fraňo
- MUDr. Ján Grauzel
- Mgr. Rastislav Hanulák
- Ing. Ivan Lukáčik, MPH.
-

Dozorná rada

Rozhodnutím správnej rady zo dňa 20.2.2020 boli zvolení noví členova správnej rady v zložení:

1. Ing. Katarína Falisová
2. Mgr. Jana Jarjabková
3. MUDr. Dušan Pávai

Uznesením správnej rady zo dňa 11.11.2020 došlo k zmene dozornej rady nasledovne :

1. Mgr. Jana Jarjabková -predseda
2. Štefánia Burganová
3. MUDr. Silvia Dokušová, PhD.
4. MUDr. Dušan Pávai

Riaditeľ – štatutárny orgán

Riaditeľ je štatutárny orgán, ktorý riadi činnosť Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n. o., ktorá sa riadi zákonom č. 213/1997 Z. z. a koná v jej mene vo záležitostiach neziskovej organizácie, ak nie sú týmto zákonom, zakladacou listinou alebo štatútom vyhradené do pôsobnosti iných orgánov. právomocí v štatúte. Riaditeľa organizácie volí a odvoláva správna rada.

- riaditeľ - JUDr. Igor Koval, MPH.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

- **ČASŤ RIADIACA A SPRÁVNA**
- **ČASŤ LIEČEBNO-PREVENTÍVNA A OŠETROVATEĽSKÁ**

ČASŤ RIADIACA A SPRÁVNA

Úsek riaditeľa NEDÚ n. o.
Úsek hospodársko-technických služieb

- ekonomický odbor
- prevádzkovo -technické oddelenie
- stravovacia prevádzka
- doprava

ČASŤ LIEČEBNO-PREVENTÍVNA A OŠETROVATEĽSKÁ

1.**Ústavná zdravotná starostlivosť**:

Lôžkové oddelenia

- oddelenie endokrinologické
- oddelenie diabetológie a porúch látkovej premeny a výživy
- oddelenie pediatrickej endokrinológie a diabetológie,

Špecializované ambulancie

- ambulancie endokrinologické
- ambulancie diabetológie a látkovej premeny a výživy
- ambulancie pediatrickej endokrinológie a diabetológie
- ambulancie vnútorného lekárstva
- ambulancia chirurgická
- ambulancia kardiologická

2.Zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek

- pracovisko rádiológie (so zameraním na USG)
- pracovisko rádiológie (so zameraním na osteodenzitometriu)
- pracovisko funkčnej diagnostiky

3.Ostatné odborné pracoviská

- prijímacia kancelária pre lôžkových pacientov

- ambulantný príjem
- archív zdravotnej dokumentácie
- koordinátor FD
- klinický psychológ

4. Úsek ošetrovateľskej starostlivosti

- námestníčka pre ošetrovateľstvo
- sestry lôžkového oddelenia (endokrinologické, diabetologické a pediatrická endokrinológia a diabetológia)
- sestry zariadenia SVALZ - príjmová ambulancia
- ostatné útvary (nezdravotnícki pracovníci, masér, sestra v prijímacej kancelárii)

ÚSEK HOSPODÁRSKO-TECHNICKEJ SLUŽBY

Do úseku hospodársko-technických služieb patrí **ekonomický odbor** , ktorý spracováva odborné agendy : plánovanie a rozpočet, finančné účtovníctvo, mzdové účtovníctvo, správu majetku, operatívnu evidenciu, skladové hospodárstvo a štatistiku

Ďalším úsekom je **prevádzkovo-technické oddelenie**, ktoré zabezpečuje komplexnú údržbu budov (drobné opravy budov, strojov ...) a komplexnú údržbu areálu parkov a chodníkov (čistenie, kosenie, strihanie...). Prevádzkovo-technické oddelenie zahŕňa aj oblasť energetiky, odpadové hospodárstvo, činnosť vrátnic a PO a BOZP.

Súčasťou hospodársko-technických služieb je **stravovacia prevádzka**, ktorá zabezpečuje stravovanie pre hospitalizovaných pacientov podľa platných noriem. Po stránke dietetickej, technologickej a administratívnej zabezpečuje liečebnú a racionálnu výživu.

Dôležitou súčasťou liečby je individuálna edukácia, usmernenie a poučenie pacienta o zásadách ordinovaných diét. Pre diabetikov je podľa potreby diéta individuálne prispôsobená na celodenný počet sacharidových jednotiek prerozdelený na porcie jedla tak, aby strava plnila individuálne potreby hospitalizovaného pacienta, s prihliadnutím na jeho liečbu a glykémie. Stravovacia anamnéza je súčasťou individuálneho prístupu k pacientovi. Súčasne stravovacia prevádzka poskytuje možnosť stravovania zamestnancom a ambulantným pacientom.

Pohľad na budovu Kollárov dom

V budove Kollárov dom sa nachádza riaditeľstvo ústavu , úsek HTS - ekonomický odbor, prevádzkové oddelenie.
Ďalej sa tu nachádza stravovacia prevádzka (príprava jedál pre pacientov a zamestnancov) a jedáleň pre pacientov a zamestnancov.

DRUH A ROZSAH POSKYTOVANEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Hlavnou činnosťou organizácie je poskytovanie zdravotnej starostlivosti na základe vydaného Rozhodnutia MZ SR (rozhodnutie číslo 27484/2006- OP zo dňa 29.11.2006). Uvedené rozhodnutie bolo doplnené rozhodnutím zo dňa 3.7.2007 číslo 18822-2/2007-OP a doplnené Rozhodnutím č. S08207-OP-2012 zo dňa 22.10.2012. Rozhodnutím MZ SR číslo S106-OP-2016 zo dňa 20.12.2016 došlo k zrušeniu niektorých špecializovaných ambulancií a prideleniu identifikátorov odbornosti.

Národný endokrinologický a diabetologický ústav n. o. poskytuje špecializovanú ústavnú zdravotnú starostlivosť a špecializovanú ambulantnú starostlivosť.

Ústavná zdravotná starostlivosť je poskytovaná na oddeleniach v odboroch:

- endokrinológia
- diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy
- pediatrická endokrinológia a diabetológia

ENDOKRINOLOGICKÉ ODDELENIE

Endokrinologické oddelenie NEDÚ n. o. je umiestnené v budove „Fatra“ na námestí obce, kde sa nachádza lôžková časť a špecializované ambulancie.

Na endokrinologickom oddelení NEDÚ n. o. sú hospitalizovaní pacienti s ochoreniami žliaz s vnútornou sekréciou. Jedná sa najmä o ochorenia nadobličiek, hypofýzy, menej prištítnych teliesok , štítnej žľazy a gonád. Z mnohých diagnóz , ktoré sú na oddelení riešené vyberáme: akromegália, deficit rastového hormónu, hyperkortizolizmus (Cushingov syndrón, Cusingova choroba), hypokorticizmus (M. Addisoni), hypopituarizmus (izolovaný aj celkový), tumory nadobličiek (incidentalomy), hypertenzia (vyšetrenie možnej sekundárnej hormonálnej príčiny- aldosteronizmu, feochromocitom, ...), tyreotoxikóza (M. Basedowi), stp. tyreoidektomii (po operácií štítnej žľazy, ak sú komplikácie - napríklad hypoparatyreóza) atď.

Kapacita lôžkového oddelenia je 50 postelí. Na oddelení pracuje v prepočítanom počte 5,6 lekára.

Pri lôžku pacienta pracuje 10 sestier, 1 vedúca sestra, 2 vrchné sestry a 1 sestra v prijímacej kancelárii.

Prehľad vybraných ukazovateľov k 31.12.2020

Ukazovatele	Endokrinologické oddelenie			
	2017	2018	2019	2020
ošetrovacie dni	9 382	9 616	9 480	8 116
počet hospitalizovaných pacientov	1 777	1 955	2 063	1 987
priemerná hosp. doba	5,24	4,92	4 ,59	4,08

Na endokrinologickom oddelení bolo v roku 2020 odliečených 1 987 pacientov, čo je oproti roku 2019 menej z dôvodu pandemickej situácie a z dôvodu menšieho počtu návrhov od ambulantných lekárov.

Od mesiaca október 2020 bol zvýšený počet lôžok zo 45 na 50.

Lekári endokrinologického oddelenia sa aktívne **podieľajú na postgraduálnom vzdelávaní lekárov**, budúcich endokrinológov. Títo v rámci predatestačných stáží absolvujú na našom oddelení trojtýždňový resp. trojmesačný pobyt, počas ktorého sa od našich lekárov oboznámia s prácou na lôžkovom oddelení, absolvujú výučbu sonografie krku a hodnotenie denzitometrie.

V roku 2020 boli stáže zrušené pre pandemickú situáciu .Na stáži sa zúčastnil len 1 lekár.

Prehľad odliečených pacientov v roku 2020 podľa zdravotných poisťovní

Poisťovne	Endokrinologické oddelenie			
	2017	2018	2019	2020
VšZP ZP, a. s.	1 245	1 398	1 438	1 377
Dôvera ZP, a.s.	467	452	531	482
Union ZP, a. s.	78	95	97	128
	1 790	1 945	2 066	1 987

Pokles pacientov bol zaznamenaný vo VšZP a ZP Dôvera. Zvýšený stav sme zaznamenali v ZP Union.

DIABETOLOGICKÉ ODDELENIE

V odbore diabetológia sa ústav zameriava na komplexnú diagnostiku a liečbu diabetes mellitus a všetkých jeho komplikácií vrátane rizikového poradenstva pre diabetických rodičov, problematiky autoimunitného diabetes mellitus a kardiovaskulárnej prevencie. Diabetologické oddelenie je celoslovenským centrom pre problematiku diabetickej polyneuropatie a diabetickej nohy ako aj centrom pre liečbu inzulínovou pumpou. Pracovníci oddelenia vypracovali štandardné postupy liečby inzulínovou pumpou a prispeli tak k zlepšeniu dostupnosti tejto metódy pre pacientov a k zlepšeniu výsledkov liečby. Oddelenie diabetológie sa však do povedomia dostalo najmä vďaka problematike diabetickej nohy. Oddelenie sa tiež venuje prevencií a liečbe kardiovaskulárnych ochorení, ktoré sú u diabetikov hlavnou príčinou morbidity a mortality.

Na diabetologickom oddelení pracovalo k 31.12.2020 8,5 lekárov v prepočítanom počte. Pri lôžku pacienta pracovalo 20 sestier, 1 vedúca sestra, 4 vrchné sestry, 2 sestry na pracovisku diabetickej nohy, 1 edukačná sestra.

Prehľad vybraných ukazovateľov k 31.12.2020

Ukazovatele	Diabetologické oddelenie			
	2017	2018	2019	2020
ošetrovacie dni	23 562	24 575	26 377	20 827
počet hospitalizovaných pacientov	2 445	2 620	2 894	2 732
priemerná hosp. doba	9,7	9,38	9,21	7,71

V roku 2020 bolo odliečených 2 732 pacientov z toho 2 pacienti samoplatcovia, čo je menej 162 pacientov ako v roku 2019, z dôvodu pandemickej situácie a menšieho počtu návrhov na hospitalizáciu ambulantných diabetológov. Priemerná doba hospitalizácie pacienta na diabetologickom oddelení sa oproti roku 2019 znížila o 1,5 dňa.

Prehľad odliečených pacientov v roku 2020 podľa zdravotných poisťovní

Poisťovne	Diabetologické oddelenie			
	2017	2018	2019	2020
VšZP ZP, a. s.	1 765	1 956	2 039	1 929
Dôvera ZP, a.s.	560	575	683	606
Union ZP, a. s.	104	114	141	195
	2 429	2 645	2 863	2 730

K 31.12.2020 bol zaznamenaný znížení počet pacientov u VšZP a ZP Dôvera.

Lekári diabetologického oddelenia sa aktívne podieľajú na postgraduálnom vzdelávaní lekárov, budúcich diabetológov. Na diabetologickom oddelení absolvovalo stáž 5 lekárov v rámci špecializačnej prípravy v odbore diabetológia.
Kolektív lekárov diabetologického centra sa aktívne podieľa na vedecko-výskumnej činnosti. Aktívne sa zúčastňujú odborných seminárov a konferencií v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí. Lekári oddelenia sú autormi odborných monografií, autormi alebo spoluautormi celoštátnych učebníc, skrípt, kapitol do monografií, odborných publikácií vo významných zahraničných časopisoch, ako aj početných prednášok na domácich a zahraničných fórach.

DETSKÉ ODDELENIE

Detské oddelenie sa nachádza v samostatnej budove NEDÚ n. o., poskytuje vysokošpecializovanú ústavnú zdravotnú starostlivosť detským pacientom s endokrinopatiami v rámci celého Slovenska do veku 18 rokov. U hospitalizovaných pacientov viac ako polovicu pacientov tvoria pacienti s DM. Dlhodobo je v rámci detského oddelenia zriadené centrum pre

liečbu detí s diabetom pomocou inzulínovej pumpy a Centrum pre liečbu porúch rastu rastovým hormónom v detskom veku. Súčasťou hospitalizácie je komplexná edukácia rodiny a dieťaťa s diabetom na manažment diabetu v domácom prostredí s ohľadom na inzulínovú liečbu, stravu s prepočtom sacharidov, fyzickú aktivitu, riešenia akútnych ochorení, hypoglykémií a hyperglykémií, ako aj zaučenie na prácu s inzulínovým perom alebo inzulínovou pumpou, glukomerom a kontinuálnym glukózovým senzorom.

K 31.12.2020 pracovalo na detskom oddelení v prepočítanom počte 3,70 lekára a psychológ na úväzok 0,20 pracovného miesta. Pri lôžku detského pacienta pracovalo k 31.12.2020 9 sestier, 1 edukačná sestra, 1 vedúca sestra a 1 administratívna pracovníčka.

Prehľad vybraných ukazovateľov k 31.12.2020

Ukazovatele	Detské oddenie			
	2017	2018	2019	2020
ošetrovacie dni	3 889	3 914	4 013	2 857
počet hospitalizovaných pacientov	637	691	728	689
priemerná hosp. doba	6,04	5,66	5,31	3,99

Tak ako na ostatných oddeleniach aj na detskom oddelení z dôvodu pandemickej situácie došlo k zníženiu odliečených detských pacientov, čo malo za dôsledok zníženie počtu ošetrovacích dní o 1 156 a zníženie priemernej hospitalizačnej doby o 1,32 dňa.

Prehľad odliečených pacientov v roku 2020 podľa zdravotných poisťovní

Poisťovne	Detské oddelenie			
	2017	2018	2019	2020
VšZP ZP, a. s.	393	425	422	389
Dôvera ZP, a.s.	203	201	276	223
Union ZP, a. s.	44	50	58	77
	640	676	756	689

POSKYTOVANIE AMBULANTNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSLIVOSTI

V špecializovaných ambulanciách endokrinologického oddelenia sú riešené mnohé endokrinopatie, najmä však ochorenia štítnej žľazy. K dispozícii je 7 endokrinologických ambulancií , 4 ambulancie interné s endokrinologickým zameraním. Centrálny ambulantný príjem je lokalizovaný na prízemí budovy endokrinologického oddelenia. Výhodou ambulantného vyšetrenia je rýchlosť a odbornosť. V priebehu jedného dopoludnia dokážeme zrealizovať komplexné vyšetrenie viacerých endokrinných ochorení. Je to dané súhrou jednotlivých súčasti ústavu a jeho zameraním. V ten istý deň má pacient nielen anamnestické a fyzikálne vyšetrenie, ale aj výsledky laboratórnych parametrov, sonografiu krku, prípadne i denzitometrické vyšetrenie. Diagnóza je kompletná hneď a v ten istý deň možno určiť adekvátnu liečbu (alebo ju upraviť).Takto možno riešiť väčšinu ochorení štítnej žľazy (hypotyreoza, hypertyreóza, nodózna struma, difúzna struma, stp. operácií štítnej žľazy, zápal štítnej žľazy), prištítnych teliesok, poruchy menštruačného cyklu (oligomenoroe, amenoroe, infertilita a hyperprolaktinemia), mužský hypogonadizmus, nadmerné ochlpenie (hirzutizmus), atď.

V rámci ambulantnej časti sú liečení aj pacienti s extrémne náročnými diagnózami, akými sú napríklad akromegália alebo endokrinná orbitopatia.

V uvedenej tabuľke uvádzame počty vyšetrených ambulantných pacientov podľa odbornosti a jednotlivých zdravotných poisťovní v porovnaní s rokom 2019.

V roku 2020 bolo v odborných ambulanciách vyšetrených 44 431 ambulantných pacientov, čo je v porovnaní s rokom 2019 o 188 menej.

Na centrálnom ambulantnom príjme pracuje 5 sestier. V detskej ambulancii pracuje 1 sestra.

V špecializovaných ambulanciách pracujú lekári v prepočítanom počte nasledovne:

,

ambulantní lekári pre endokrinológiu - 6,97 pracovného miesta

ambulantní lekári pre diabetológiu - 2,30 pracovného miesta

ambulantní lekári pre detskú ambulanciu - 1,00 pracovného miesta

Prehľad vyšetrených ambulantných pacientov v porovnaní s rokom 2019

Poisťovne	Endokrinologická ambulancia		Diabetologická ambulancia		Pediatrická endokrinologická ambulancia		Celkom
	Rok 2020	Rok 2019	rok 2020	rok 2019	Rok 2020	rok 2019	Rok 2020 celkom
VšZP, a.s.	24 900	25 832	3 399	3 442	2 898	3 411	31 197
Dôvera ZP, a.s.	7 676	7 048	1 042	1 081	1 370	1 320	10 088
Union ZP, a.s.	2 279	1 686	323	272	459	378	3 061
Celkom	34 855	34 566	4 764	4 795	4 727	5109	44 346
Union komerčná poisťovňa							2
Samoplatcovia							83
Celkom za NEDÚ n. o.							44 431

Percentuálny podiel vyšetrených ambulantných pacientov k 31.12.2020 bol nižší oproti roku 2019 o 0,61 %. Najvyšší počet ambulantných pacientov je zo Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

Prehľad vyšetrených ambulantných pacientov za rok 2020 v percentuálnom vyjadrení podľa poisťovní.

Poisťovne	počet ambulantných pacientov	% - tuálny pomer
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	31 197	70,35
Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.	10 088	22,75
Union zdravotná poisťovňa, a.s.	3 061	6,90
Celkom	44 346	100,00

Z celkového počtu ambulantných pacientov bol pokles pacientov zo VšZP a Dôvery. Zvýšený počet je zaznamenaný zo ZP Union o 1,65%.

ZARIADENIA VYŠETROVACÍCH ZLOŽIEK

OSTEOLOGICKÉ CENTRUM

Súčasťou ambulantného systému je osteologické pracovisko, ktoré sa zaoberá diagnostikou a liečbou osteoporózy. NEDÚ n. o. vlastní vysoko kvalitný denzitometrický prístroj Hologic Horizon A s možnosťou vyšetrenia všetkých štandardne sledovaných oblast (femur, L oblasť chrbtice, predlaktie), distribúciu tuku (celotelový sken), kvalitatívne hodnotenie kosti aj tvz. IVA sken. Okrem bežných laboratórnych vyšetrení kalciovo-fosfatového metabolizmu je možnosť vyšetrenia osteomarkérov k posúdeniu rýchlosti kostného obratu.,

Vyšetrenia sú teda realizované aj u pacientov s endokrinologickými ochoreniami v rámci ambulantného vyšetrenia endokrinopatií alebo počas hospitalizácie na lôžkovom oddelení.

Osteologické pracovisko je jedným z piatich pracovísk pre liečbu osteoporózy osteoformačným preparátom – jedná sa o účinnú, avšak finančne nákladnú liečbu, ktorá podlieha osobitným predpisom zdravotných poisťovní.

K 31.12.2020 vykazujeme 4 993 vyšetrení.

KOMPLEMENTÁRNE VYŠETRENIA

Pre potreby riešenia diagnostického a terapeutického procesu pacientov sú k dispozícií viaceré komplementárne pracoviská, ktoré sú súčasťou NEDÚ n. o. K dispozícií sú 4 sonografické prístroje zamerané na vyšetrovanie štítnej žľazy a prištítnych teliesok. Možné je taktiež konziliárne vyšetrenie kardiológom a psychológom. Komplexným vyšetrením u nás nielenže stanovíme správnu diagnózu, ale pacientovi poradíme aj v prípade potreby ďalšieho špeciálneho vyšetrenia (CT,MR, scintografia, sampling, ...). Na uvedených pracoviskách pracovali k 31.12.2020 - 2 lekári, v prepočítanom počte 0,60 pracovného miesta a 2 zdravotné sestry.

Prehľad výkonov v bodoch za spoločné vyšetrovacie zložky v porovnaní s rokom 2018-2019.

	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020
osteodenzitometria	25 255 800	23 457 600	20 347 200
rádiológia	20 326 700	20 167 600	17 941 500
Celkom	**45 582 500**	**43 625 200**	**38 288 700**

Celkový počet bodov za vyšetrenia v roku 2020 bol nižší v porovnaní s rokom 2018,2019.

ÚSEK OŠETROVATEĽSKEJ STAROSTLIVOSTI

Ošetrovateľskú starostlivosť poskytujú sestry pacientom dospelého veku a deťom do 18 rokov. Činnosť úseku ošetrovateľstva vychádza z koncepcie MZ SR pre odbor ošetrovateľstvo a v súčinnosti s platnou legislatívou je poskytovaná ošetrovateľská starostlivosť formou ošetrovateľského procesu s využitím štandardov zameraných na základnú ošetrovateľskú starostlivosť. NEDÚ n. o. poskytuje špecializovanú ošetrovateľskú starostlivosť, ktorá je spravidla súčasťou komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti a je zameraná na vysoko odborné ošetrovateľské činnosti v odboroch : endokrinológia a diabetológia. Kvalita ošetrovateľskej starostlivosti sa hodnotí podľa stanovených indikátorov kvality, ktoré sú zamerané na vyjadrenie spokojnosti pacientov s poskytovanou starostlivosťou, je monitorovaná dotazníkovou metódou a pravidelne vyhodnocovaná.

Ošetrovateľský proces riadi po odbornej a metodickej stránke námestníčka pre ošetrovateľskú starostlivosť. Ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečujú :

- vedúce sestry ,
- vrchné sestry,
- sestry pri lôžku pacienta s odbornou spôsobilosťou,
- sestry pri lôžku so špecializáciou,
- sestry s certifikáciou.

PERSONÁLNA A MZDOVÁ POLITIKA

Ľudské zdroje sú jedným zo základných predpokladov poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti. Úlohou oddelenia PaM je plnenie úloh v oblasti personalistiky a komplexne zabezpečovať spracovanie mzdovej agendy a činnosti súvisiace s prijatím, zmenami dohodnutých pracovných podmienok.

NEDÚ n. o. sa vo svojej personálnej a mzdovej činnosti riadi predovšetkým platnými ustanoveniami Zákonníka práce zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. Odmeňovanie zamestnancov organizácie je dohodnuté v Kolektívnej zmluve podľa Zákonníka práce a u zdravotníckych pracovníkov osobitnými ustanoveniami zákona č. 578/2004 Z. z. Zamestnávateľ uplatňuje mzdové podmienky bez akejkoľvek diskriminácie a garantuje rovnakú mzdu za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty.

Fyzický stav zamestnancov k 31.12.2020 bol 175 zamestnancov, z toho 136 žien a 39 mužov. V mimo evidenčnom stave k 31.12.2020 evidujeme 3 zamestnankyne na materskej dovolenke a 12 na rodičovskom príspevku. Priemerný prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2020 bol 168,18.

***Prehľad stavu zamestnancov k 31.12.2020 v porovnaní s rokom** 2019.*

Kategórie	Fyzické osoby		Evidenčné počty prepočítané		Priemerné prepočítané počty	
	rok 2020	rok 2019	rok 2020	rok 2019	rok 2020	rok 2019
lekári	34	32	29,63	27,63	29,88	28,17
zdravotné sestry	62	63	62,00	63,00	62,32	62,39
Asistent výživy	2	2	2,00	2,00	2,00	2,00
Zdrav. asistenti+maser	3	3	3,00	3,00	3,00	3,00
iní zdrav. pracovníci	2	2	0,80	0,80	0,80	0,80
T H P	28	27	25,83	24,83	25,75	25,07
robotníci	44	43	43,08	42,08	44,43	41,22
Zamestnanci celkom	175	172	166,34	163,34	168,18	162,65

Zamestnávateľ umožňuje vzdelávanie svojim zamestnancom, zvyšovanie a prehlbovanie odbornosti. V roku 2020 získali odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných činností v špecializačnom odbore diabetológia 2 lekárky, 1 sestra ukončila certifikačné štúdium v odbore ošetrovateľská starostlivosť o diabetikov.

Graf znázorňujúci percentuálny podiel zamestnancov podľa odbornosti

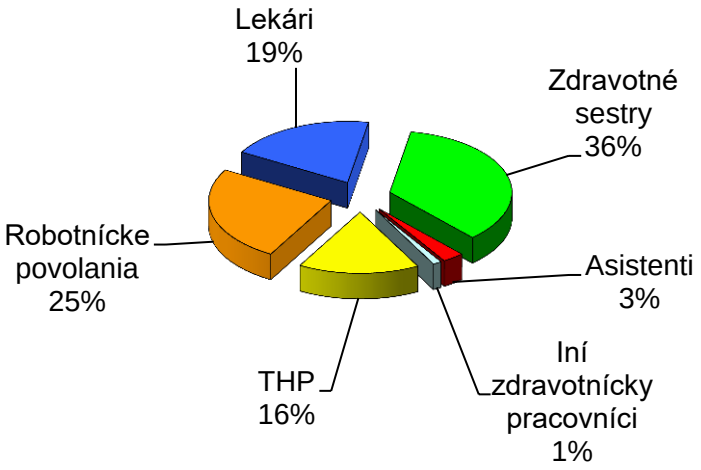

Najväčšie percento z celkového počtu zamestnancov tvoria zdravotné sestry, potom nasledujú robotnícke povolania, lekári a technicko-hospodárski zamestnanci.

Prehľad dosiahnutého vzdelania zamestnancov k 31.12.2020 z celkového počtu 175 zamestnaných je nasledovný:

- *vysokoškolské vzdelanie II. stupňa* *70 zamestnancov*
- *vysokoškolské vzdelanie I. stupňa* *19 zamestnancov*
- *vyššie odborné vzdelanie* *8 zamestnancov*
- *USO s maturitou* *41 zamestnancov*
- *stredné odborné vzdelanie + s mat.* *36 zamestnancov*
- *základné vzdelanie* *1 zamestnanci*

Vekové zloženie zamestnancov k 31.12.2020

- *od 20-39 rokov* *67 zamestnancov*
- *od 40-49 rokov* *51 zamestnancov*
- *od 50-59 rokov* *49zamestnancov*
- *od 60 rokov a viac* *23 zamestnancov*

Graf znázorňujúci prehľad vzdelania zamestnancov

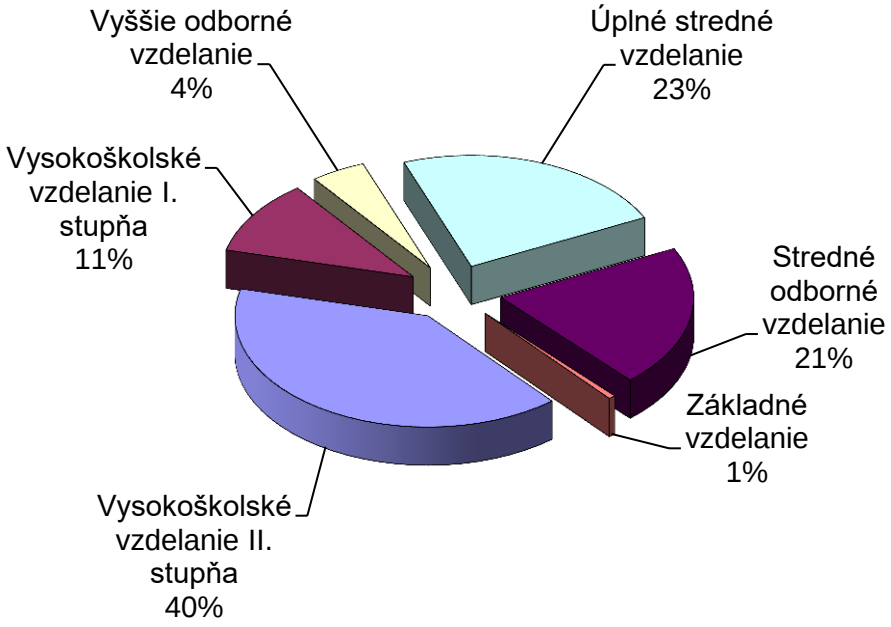

M Z D Y

1. Mzdové prostriedky sú vyplácané v súlade s interným predpisom o odmeňovaní zamestnancov, ktorý je zapracovaný v kolektívnej zmluve, kde sú bližšie rozpracované ustanovenia Zákonníka práce v podmienkach zamestnávateľa. V roku 2020 boli vyplatené mzdové prostriedky (+OOV) celkom vo výške 3 894 893,40 €, čo predstavuje 52,27 % z celkových nákladov organizácie. Osobné náklady (mzdy + odvody) predstavujú čerpanie vo výške 69,77. % z celkových nákladov.
2. Čerpanie mzdových prostriedkov k 31.12.2020 bolo oproti plánu na rok 2020 nižšie o 97 321,60 € a oproti skutočnosti k 31.12.2019 len o 33 746,25 € viac.

OSOBNÉ NÁKLADY

Osobné náklady k 31.12.2020 sú vyššie o 182 936,58 € s porovnaním skutočností za rok 2019, čo v percentách predstavuje 3,46 %. Čerpanie mzdových prostriedkov a odvodov do poisťovní je približne na úrovni roku 2019, z dôvodu čerpania pandemickej OČR .

Tabuľka pre porovnanie osobných nákladov za rok 2020 v porovnaní s rokom 2019

Celková cena práce (mzdy +odvod)	Skutočnosť rok 2019 v €	Skutočnosť rok 2020 v €
Evidenčný počet prepočítaný	163,34	166,34
Fyzické osoby	172	175
Priemerná mzda s pohotovosťou	1 952,79	1 739,40
Mzdové náklady	3 827 766,10	3 870 093,15
Odvody zák. soc. poistenia	1 300 615,56	1 304 108,74
Celková cena práce (mzdy +odvod)	**5 128 381,66**	**5 174 201,89**
Zákonné soc. dávky	13 599,32	4 960,08
Náhrada príjmu pri dočasnej PN	8 482,84	17 457,41
Ochranné odevy	17 717,32	155 171,37
Odstupné	0,00	0
Odchodné	3 529,88	10 819,67
Sociálny fond	50 186,23	51 310,77
Príspevok na rekreácie	4 825,58	6 161,02
Spolu zákonné dávky	**98 341,17**	**245 880,32**
Príspevok na DDP	24 578,0	22 736,00
osobné náklady - OON	33 381,05	24 800,25
Osobné náklady spolu	**5 284 681,88**	**5 467 618,46**

VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA NEDÚ N. O. K 31.12.2020

Hospodárenie Národného endokrinologického a diabetologického ústavu n. o. (ďalej len NEDÚ n. o.“) sa odvíjalo od schváleného rozpočtu výnosov a nákladov na rok 2020 správnou radou. Rozpočet nákladov na rok 2020 bol schválený vo výške 7 717 472,00 € a rozpočet výnosov 7 807 926,00 €. Hlavným zdrojom príjmov na zabezpečenie financovania prevádzky ústavu boli výnosy: za poskytovanie zdravotnej starostlivosti formou uzatvorených zmlúv so zdravotnými poisťovňami.

Hospodársky výsledok

NEDÚ n. o. hospodársky výsledok na rok 2020 plánoval na základe predpokladaného rozpočtu výnosov a nákladov odvíjajúcich sa zo skutočného čerpania v roku 2019 a uzatvorených zmlúv s poisťovňami vo výške 90 454,00 €. Hospodársky výsledok k 31.12.2020 vykazujeme vo výške **288 620,89 €**, čo je oproti plánu viac o 198 166,89 € .

Prehľad hospodárskeho výsledku za roky 2018 až 2020

Názov položky	Skutočnosť 2018	Skutočnosť 2019	Plán 2020	Skutočnosť 2020
výnosy	6 678 394,05	7 491 605,58	7 807 926,00	7 740 562,88
náklady	6 379 944,40	7 208 487,34	7 717 472,00	7 451 941,99
Hospodársky výsledok	**298 449,65**	**283 118,24**	**90 454,00**	**288 620,89**

VÝNOSY

Vo výnosoch sme zaznamenali nárast výnosov oproti roku 2019. Výška dosiahnutých výnosov k 31.12.2020 za zdravotnú starostlivosť bola 7 239 590,49 €, čím sme zaznamenali nárast oproti roku 2019 o 275 847,11 € .

Celkové výnosy oproti roku 2019 boli vyššie o 248 957,30 €

Označenie	Názov riadku	Ročný obrat	Plán
602110000000	Za stravovanie	**37 694,42**	38 000,00
602300101010	VšZP za uzavretý chorobopis	**4 345 781,55**	4 550 000,00
602300103010	VšZP výkony za body	**483 372,37**	545 500,00
602300501010	Dôvera za uzavretý chorobopis	**1 748 849,49**	1 730 706,00
602300503010	Dôvera výkony za body	**136 678,20**	130 020,00
602302701010	Union ZP - uzavretý chorobopis	**412 006,86**	250 000,00
602302703010	Union ZP výkony za body	**47 038,14**	26 000,00
602400000000	AM - zdrav.služby	**263 839,49**	263 800,00
602500000000	Tržby od samoplatcov	**4 259,34**	2 000,00
602700101010	VšZP EÚ - výk. za uzavretý chorobopis	**31 009,15**	35 000,00
602700103010	VšZP EÚ - výkony za body	**4 257,73**	0,00
602700501010	Dôvera EÚ - výk. za uzavretý chorobopis	**15 559,39**	20 000,00
602700503010	Dôvera EÚ - výkony za body	**1 347,38**	0,00
602702701010	UNION EÚ - výk. za uzavretý chorobopis	**4 815,05**	5 000,00
602702703010	UNION EÚ - výkony za body	**183,18**	0,00
602980000000	Ref. ŠZM - ZP	**8 693,00**	10 000,00
602	TRŽBY Z PREDAJA SLUŽIEB	**7 545 384,74**	7 606 026,00
646100000000	Prijaté dary	**1 664,80**	0,00
646	DARY	**1 664,80**	0,00
649110000000	Nájomné, ubytovanie	**19 812,60**	18 000,00
649410000000	Ostatné výnosy od org.	**29 642,15**	45 000,00
649420000000	Poplatky za nadštandard	**36 101,48**	40 000,00
6494210000000	Admin.popl.od pacientov	**32 213,00**	37 200,00
649423000000	Ost. výnosy - InBody	**35,00**	0,00
649430000000	Ostatné výnosy od súkr.	**1 046,00**	0,00
649900000000	Iné výnosy-nadšt.služby NET	**17 070,00**	15 000,00
649	OSTATNÉ VÝNOSY	**135 920,23**	155 200,00
658100000000	Výnosy z prenájmu majetku	**42 538,70**	36 700,00
658	VÝNOSY Z PRENÁJMU	**42 538,70**	36 700,00
6621	Prij.príspevky od iných organizácií	**3 300,00**	0,00
662	PRÍSP.OD INÝCH ORGANIZÁCIÍ	**3 300,00**	0,00
6631	Prísp.od fyz. osôb	**150,00**	0,00
663	PRÍSP. OD FYZ. OSOB	**150,00**	0,00
665100000000	Príspevky z podielu zaplatenej dane - 2%	**11 604,41**	10 000,00
665	PRÍSPEVKY Z PODIELU DANI - 2%	**11 604,41**	10 000,00
6	VÝNOSY CELKOM	**7 740 562,88**	7 807 926,00

Celkové plánované výnosy na rok 2020 neboli splnené, skutočnosť bola k 31.12.2020. nižšia o 67 363,12 €.

Komentár k výnosom

- 602 **– tržby z predaja služieb,** k 31.12.2020 bolo plnenie vo 7 545 384,74 €, čo je oproti plánu menej o 60 641,26 €, v porovnaní s rokom 2019 viac o 218 639,15 €. Vyššie plnenie je hlavne za zdravotné výkony.

- 649 - **ostatné výnosy,** vykazujeme v plnenie oproti plánu nižšie o 19 279,77 €. Skutočné plnenie k 31.12.2020 je nižšie o 26 514,55 €, ako plnenie v roku 2019.

- 662 – **príspevky od iných organizácií,** v roku 2020 boli vo výške 3 000,- € od firmy Hutnícke združenie, Oravský Podzámok a 300,- € od firmy REBOX s. r. o. Prešov.
- 663 - príspevky od fyzických osôb vo výške 150,- od pacienta.

- 665 – **príspevky z podielu 2% daní** - plnenie oproti plánu bolo vyššie o 1 604,41 € a oproti skutočnosti roku 2019 nižšie o 4 292,15 €. Príspevok z podielu 2% daní bol použitý na nákup liekov pre lôžkových pacientov.

*Percentuálne plnenie výnosov za zdravotné výkony podľa **poisťovní**:*

	v roku 2019	***v roku 2020***
➢ VšZP a.s.	69, 67	67,32
➢ Dôvera ZP a.s.	26,43	26,28
➢ Union ZP a.s.	3,90	6,40

Prehľad výnosov za zdravotné výkony po poisťovniach za rok 2019 v porovnaní s rokom 2018.

	Rok 2020	Rok 2019	Rok 2018
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.	4 829 153,92	4 794 701,66	4 454 984,73
Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s.	1 885 527,69	1 818 921,68	1 398 551,73
Union zdravotná poisťovňa a. s.	459 045,00	268 681,85	252 145,31
Celkom	**7 173 726,61**	**6 882 305,19**	**6 105 681,77**

V prehľade porovnávame skutočné výnosy za zdravotné výkony podľa jednotlivých poisťovní za rok 2020 v porovnaní s rokom 2019 a 2018 bez výnosov za samoplatcov, zahraničných pacientov a osobitné poplatky (za ŠZM).Tržby z predaja služieb od poisťovní za rok 2020 sú vyššie o 291 421,42 € ako v roku 2019. Výšku za samoplatcov, zahraničných pacientov a osobitných poplatkov vykazujeme za rok 2020 vo výške 70 124,22 €, čo je menej o 13 100,46 € ako v roku 2019 .

Prehľad výnosov od zdravotných poisťovni za rok 2020 v porovnaní s rokom 2019 a 2018

zdravotná poisťovňa	Celkom rok 2020		Celkom za rok 2019		Celkom za rok 2018	
	za lôžka	za body	za lôžka	za body	za lôžka	za body
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s	4 829 153,92		4 794 701,66		4 454 984,73	
	4 345 781,55	483 372,37	4 270 374,63	524 327,03	3 939 740,08	515 244,65
Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s.	1 885 527,69		1 818 921,68		1 398 551,73	
	1 748 849,49	136 678,20	1 678 954,00	139 967,68	1 281 112,00	117 439,73
Union zdravotná poisťovňa a. s.	459 045,00		268 681,85		252 145,31	
	412 006,86	47 038,14	235 824,51	32 857,34	221 998,23	30 147,08
Celkom výnosy	**7 173 726,61**		**6 882 305,19**		**6 105 681,77**	

Grafické zobrazenie podielu výnosov od poisťovní za rok 2020

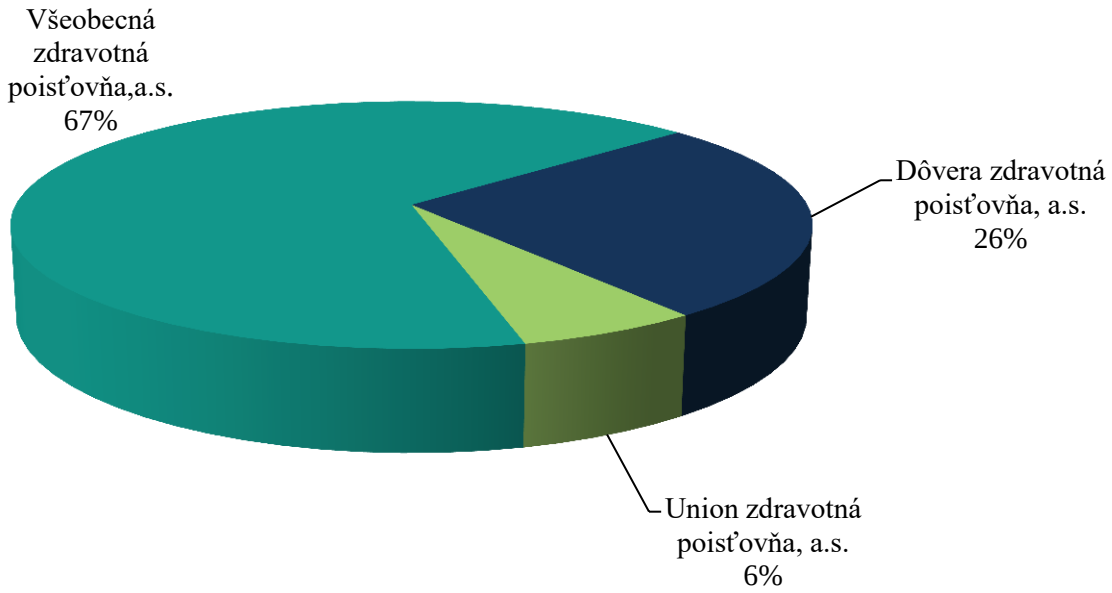

Z vyššie uvedenej tabuľky predkladáme percentuálny nárast výnosov za jednotlivé poisťovne v porovnaní s rokom 2019:

1. Porovnanie výnosov za uzatvorených lôžkových pacientov s rokom 2019.

- *VšZP a. s.* *vyššie o 75 406,92 €*
- *Dôvera ZP a.s.* *vyššie o 69 895,49 €*
- *Union ZP a. s.* *vyššie o 176 182,35 €*

Celkom ***viac o 321 484,76 €***

2. Porovnanie výnosov za ambulantné výkony a SVALZ s rokom 2019.

- *VšZP, a.s.* *– menej o 40 954,66 €*
- *Dôvera ZP, a.s.* *– menej o 3 289,48 €*
- *Union ZP, a.s.* *– vyššie o 14 180,80 €*

Celkom ***menej 30 063,34 €***

Prehľad čerpania nákladov k 31.12.2020

Označenie	Názov riadku	Ročný obrat	Plán
501210000000	Pohonné hmoty - B	12 895,82	18 000,00
501230000000	Oleje a mazadlá	236,59	250,00
501310000000	Lieky	146 300,03	190 000,00
501400000000	Krv a krvné výrobky	634,40	1 000,00
501580000000	Š Z M	42 529,13	65 000,00
501610000000	Potraviny pre pacientov	124 848,99	160 000,00
501620000000	Potraviny pre zamestnancov	29 364,11	31 000,00
501630000000	CR	297,59	0,00
501711000000	Čistiaci materiál	29 303,66	23 000,00
501712000000	Iný všeobecný materiál	296,97	0,00
501720000000	Kancelársky materiál	13 783,03	13 500,00
501730000000	Laboratórne sklo	27,56	100,00
501820000000	Materiál údržbársky	42 526,85	45 000,00
501911000000	Bielizeň pacientska	3 774,76	8 000,00
501930000000	Drobný hmotný majetok	72 780,50	80 500,00
501940000000	Knihy, hračky, časopisy	1 340,99	1 500,00
501	**SPOTREBA MATERIÁLU**	**520 940,98**	**636 850,00**
502100000000	Elektrická energia	62 276,02	67 000,00
502200000000	Voda	16 189,54	19 000,00
502500000000	Dodávka tepla a teplej vody	199 459,75	217 000,00
502	**SPOTREBA ENERGIÍ**	**277 925,31**	**303 000,00**

511200000000	Údržba vozového parku	11 840,87	10 000,00
511300000000	Údržba zdrav .techniky	8 410,11	10 000,00
511900000000	Ostatná údržba a opravy	464 017,26	350 200,00
511	**OPRAVY A UDRŽIAVANIE**	**484 268,24**	**370 200,00**
512120000000	Cestovné	2 134,53	3 500,00
512130000000	Cestovné SaDR	25 200,00	25 200,00
512	**CESTOVNÉ**	**27 334,53**	**28 700,00**
513100000000	Reprezentačné	6 000,00	6 000,00
513	**NÁKLADY NA REPREZENTÁCIU**	**6 000,00**	**6 000,00**
518200000000	Leasing, nájomné	27 434,70	29 109,00
518210000000	Nájomné softvér	672,00	1 000,00
518310000000	Pranie pre pacientov	25 716,01	30 000,00
518320000000	Pranie pre zamestnancov	2 827,07	6 000,00
518400000000	Prieskumné a projektové práce	2 180,00	0,00
518500000000	Výkony výpočtovej techniky	5 536,24	5 400,00
518610000000	Telefóny	27 344,47	25 000,00
518620000000	Poštovné	26 137,43	25 200,00
518800000000	Cestovné pacientov - klin.š.	300,00	2 225,00
518900000000	Ostatné	201 819,14	240 000,00
518920000000	Vzdelávanie	950,80	7 500,00
518	**SLUŽBY**	**320 917,86**	**371 434,00**
52110000000	Mzdový fond	3 870 093,15	3 952 215,00
52120000000	OON	24 800,25	40 000,00
521	**MZDOVÉ NÁKLADY**	**3 894 893,40**	**3 992 215,00**
52410000	Odvod do ZP	384 304,27	410 127,00
524200000000	Odvod do SP	919 804,47	1 012 000,00
524	**ZÁKONNÉ SOC. POISTENIE**	**1 304 108,74**	**1 422 127,00**
525100000000	Ostatné soc. poist. - DDP	22 736,00	27 000,00
525	**OSTATNÉ SOC. POISTENIE**	**22 736,00**	**27 000,00**
527100000000	Zákonné soc. dávky - str.	4 960,08	0,00
527210000000	Odchodné	10 819,67	15 000,00
527220000000	Odstupné	0,00	50 000,00
527300000000	Prídel do SF	51 310,77	70 000,00
527400000000	NP -náhrada	17 457,41	9 000,00
527500000000	Ochranné odevy prac. pomôcky	155 171,37	25 000,00
527600000000	Príspevok na rekreácie	6 161,02	30 000,00
527	**ZÁKONNÉ SOCIÁL. NÁKLADY**	**245 880,32**	**199 000,00**
532100000000	Daň z nehnuteľností	1 634,72	2 000,00
532	**DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ**	**1 634,72**	**2 000,00**
538100000000	Kolky	931,00	1 000,00
538200000000	Poplatky	8 562,99	8 546,00
538	**OSTATNÉ DANE A POPLATKY**	**9 493,99**	**9 546,00**
541000000000	Zmluvné pokuty a penále	663,60	0,00

541	**POKUTY A PENÁLE**	**663,60**	**0,00**
542100000000	Ostatné pokuty a penále	1 600,00	0,00
542	**OSTATNÉ POKUTY A PENÁLE**	**1 600,00**	**0,00**
549200000000	Poistné	18 984,98	18 500,00
549900000000	Ostatné finančné náklady	1 656,40	1 900,00
549	**OSTATNÉ NÁKLADY**	**20 641,38**	**20 400,00**
551110000000	Odpisy dlhodob. nehmot. majetku	2 292,00	0,00
551210000000	Odpisy dlhodob. hmot. majetku	110 562,93	117 000,00
551300000000	Odpisy budov	188 534,03	205 000,00
551310000000	Odpisy budov prenájom	6 039,00	0,00
551	**ODPISY**	**307 427,96**	**322 000,00**
591100000000	Daň z príjmu	5 474,96	7 000,00
591	**DANE**	**5 474,96**	**7 000,00**
5	**NÁKLADY SPOLU**	**7 451 941,99**	**7 717 472,00**

Komentár k nákladom

Čerpanie nákladov k 31.12.2020 vykazujeme vo výške 7 451 941,99 €, čo je oproti plánu viac o 265 530,01 €. Pri porovnaní s rokom 2019 je to menej 243 454,65 €.

Spotreba materiálu : - skutočné čerpanie spotrebného materiálu k 31.12.2020 bolo oproti plánu nižšie o 115 909,02 €. Čerpanie materiálu oproti schválenému plánu zaznamenávame na vybraných položkách:

- na položke lieky bolo čerpanie liekov nižšie oproti o 43 699,97 €.
- nižšie čerpanie zaznamenávame u potravín pre pacientov o 35 151,01 € ako plán, z dôvodu nižšieho počtu ošetrovacích dní, skutočnosť bola nižšia aj ako v roku 2019 o 17 262,6 €. Priemerný náklad na potraviny za ošetrovací deň vykazujeme v roku 2020 3,93 €/ošetrovací deň.
- nižšie čerpanie potravín zamestnancov bolo o 1 635,89 € oproti plánu.
- čerpanie na položke drobný hmotný majetok bolo vo výške 72 780,60 €, čo bolo menej o 7 719,50 € ako plán v roku 2020. V priebehu roka bolo doplnené vybavenie do nového prevádzkového pavilónu a zariadenie do novo zrekonštruovaných pacientskych izieb (postele, stoly, televízory, nočné stolíky, zrkadlá, paplóny, vankúše ...) nakúp počítačov, UPS, tlačiarni , germicídnych žiaričov, stany na pretestovanie pacientov,

Spotreba energií - čerpanie energií bolo oproti plánu na rok 2020 nižšie 25 074,69 € nasledovne :

- *dodávka tepla a teplej vody náklady boli nižšie oproti plánu o 17 540,25 €,*
- *spotreba elektrickej energie bola nižšia ako plán na rok 2020 o 4 723,98,*
- *spotreba vody bola nižšia oproti plánu o 2 810,46 €.*

Prehľad spotreby el. energie v kWh v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi 2017 až 2020.

Názov	rok 2017	rok 2018	rok 2019	Rok 2020
spotreba el. energie VN v kWh	362 304	354 358	376 970	329 154
spotreba el. energie NN v kWh	15 657	13 041	9 631	11 549
spotreba celkom v kWh	**377 961**	**367 399**	**386 601**	**340 703**

Prehľad spotreby vody v m3 za roky 2017 až 2020

rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020
11 842 m3	9 465 m3	9 204 m3	7 740 m3

Údržba a opravy - čerpanie bolo prekročené oproti plánu o 114 068,24 € a v porovnaní s rokom 2019 bolo čerpanie vyššie o 156 316,57 €. Okrem bežných opráv na základe zmlúv ako, renovácie tonerov, servisy výťahov, revízie EPS, prehliadky tlakových nádob, servis TÚ , drobných opráv prístrojov a zariadení, boli vykonané nasledovné opravy väčšieho rozsahu :

,

- oprava pacientskych izieb severného krídla na diabetologickom oddelení
- obnova náteru strechy na detskom oddelení
- výmena vzduchotechniky v stravovacej prevádzke,
- obnova odkvapového chodníka pri detskom pavilóne,
- oprava terasy budovy detského oddelenia, oprava drevených balkónov KD.

Služby - celkové čerpanie na služby bolo vo výške 320 917,86 € , čo bolo menej o 50 516,14 € ako plán.

Mzdové náklady - mzdové náklady boli nižšie oproti plánu o 97 321,60 € a to z dôvodu:

- čerpania pandemických OČR,
- nižšie čerpanie príplatkov za soboty a nedele,

Čerpanie mzdových prostriedkov v porovnaní s rokom 2019 bolo vyššie len o 42 327,05 € aj napriek tomu, že k 1.1.2020 boli zvýšené mzdy zamestnancov podľa Zákonníka a práce a zákona 578/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Počas čerpania pandemických OČR došlo k úspore i mzdových prostriedkov . Priemerná mzda za rok 2020 bola na úrovni roku 2019.

Zákonné sociálne poistenie - náklady na zákonné poistenie sú odvodené od čerpania mzdových prostriedkov, boli vo výške 1 304 108,74 €, čo je oproti plánu menej o 118 018,26 €.

Zákonné sociálne náklady - čerpanie oproti plánu boli vyššie o 46 880,32 € z uvedených dôvodov:

- nákup ochranných rúšok ,
- náhrady PN a OČR
- nákup gastrolístkov počas obmedzenia stravovacej prevádzky (zamestnanci kuchyne v karanténe).

Odpisy - čerpanie odpisov bolo nižšie ako plán o 14 572,04 €.

Graf znázorňujúci čerpanie vybraných nákladov v porovnaní s predchádzajúcim rokom

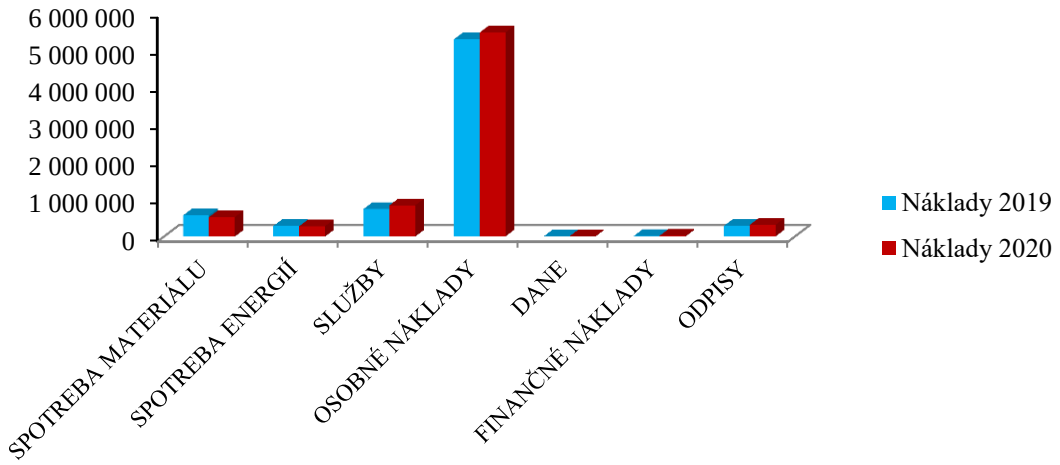

Graf vyjadrujúci percentuálny podiel čerpania najväčších položiek z celkových nákladov za rok 2020:

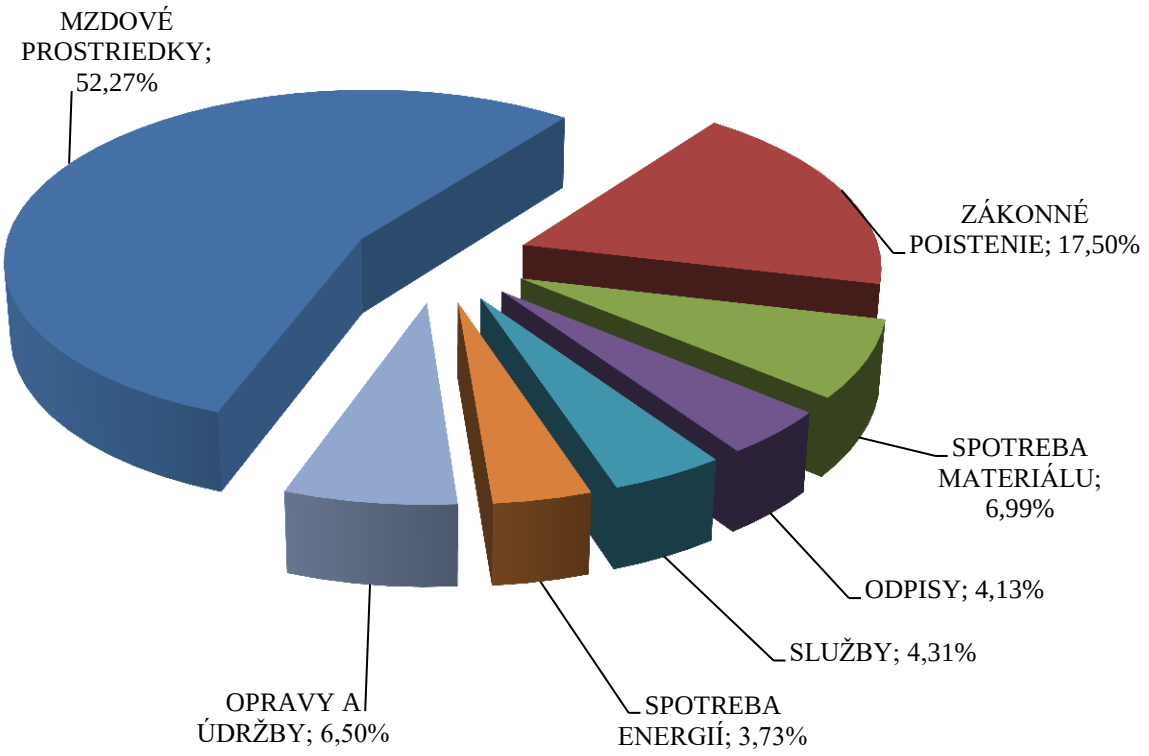

- 521 - Mzdové prostriedky 52,27 %
- 524 - Zákonné poistenie 17,50 %
- 501 - Spotreba materiálu 6,99 %
- 518 - Služby 4,31 %
- 511 -Opravy a údržby 6,50 %
- 502 - Spotreba energií 3,73 %
- 551 - Odpisy 4,13 %

Finančná analýza k 31.12.2020:

1.Nákladová náročnosť tržieb =náklady/výnosy =0,962713
(udáva koľko nákladov bolo potrebné vynaložiť na 1 EUR tržieb)

2.Produktivíta práce = výnosy/počet pracovníkov = 46 534,58 €/ 1 prac.
(hodnota výnosov, ktorú vyprodukuje v priemere každý pracovník)

3.Rentabilita tržieb : výsledok hospodárenia/tržby = 0,03825

PREHĽAD O PEŇAŽNÝCH TOKOCH

Riadok	Označenie	Názov riadku	Obrat
1	HV	Hospodársky výsledok za účtovné obdobie	288 620,89
2	O	Odpisy investičného majetku	307 427,96
3	A.	Zmena stavu pracovného kapitálu	-155 059,97
4	A.1.	ZMENA STAVU ZÁSOB	-40 522,45
5	A.1.1.	Materiál	-40 522,45
11	A.2.	ZMENA STAVU POHLADÁVOK	-51 880,18
18	A.2.7.	Pohľadávky z obchodného styku (kratk.)	-51 499,04
25	A.2.14.	Iné pohľadávky (kratk.)	-381,14
28	A.3.	ZMENA STAVU ZÁVAZKOV	-62 657,34
30	A.3.2.	Krátkodobé rezervy	-56 159,17
31	A.3.3.	Záväzky z obchodného styku	-69 411,64
34	A.3.6.	Záväzky voči zamestnancom	28 531,51
35	A.3.7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia	7 917,15
36	A.3.8.	Daňové záväzky a dotácie	6 229,09
40	A.3.12.	Iné záväzky	20 235,72
43	A.4.	CASOVÉ ROZLÍŠENIE NÁKLADOV A PRÍJMOV	-639,40
44	A.4.1.	Náklady budúcich období	-639,40
49	**A*****	**PENAZNÝ TOK ZO ZÁKL. PODNIKATEL. CINNOSTÍ**	**440 349,48**
50	B.1.	ZMENA STAVU DLHODOBÉHO MAJETKU	-168 831,02
59	B.1.9.	Stavby	-1 162 251,26
60	B.1.10.	Samostatné hnuteľné veci a súbory hnut. vecí	2 979,49
63	B.1.13.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok	1 591,36
64	B.1.14.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	988 849,39
74	O	Odpisy investičného majetku	-307 427,96
75	**B*****	**PENAZNÝ TOK Z INVESTICNÝCH CINNOSTÍ**	**-476 258,98**
90	D.2.	ZMENA STAVU ÚVEROV A VÝPOMOCI	-50 482,66
99	D.2.9.	Ostatné dlhodobé záväzky	-50 482,66
102	**D*****	**PENAZNÝ TOK Z FINAN. CINNOSTI**	**-50 482,66**
103	I.	PENAZNÝ TOK ZO ZÁKL. PODNIK. CINNOSTI	440 349,48
104	II.	PENAZNÝ TOK Z INVEST. CINNOSTI	-476 258,98
105	III.	PENAZNÝ TOK Z FINANCNÝCH CINNOSTI	-50 482,66
106	**F**	**ZMENA STAVU PENAZ. PROSTRIEDKOV**	**-86 392,16**
107	**G**	**STAV PENAZNÝCH PROSTRIEDKOV**	**1 502 812,15**
108	**H**	**ZOSTATOK PENAZNÝCH PROSTRIEDKOV**	**1 416 419,99**
109	XX	Porovnanie KS	1 416 419,99

STAV MAJETKU A ZÁVAZKOV K 31.12.2020

Por. číslo		Rok 2020	Rok 2019
1.	NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	4 104 683	3 935 852
2.	Dlhodobý nehmotný majetok		
3.	Dlhodobý hmotný majetok	4 104 683	3 935 852
4.	OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	2 026 053	2 019 460
5.	Zásoby	69 327	28 805
6.	Krátkodobé pohľadávky	540 306	487 843
7.	Finančné účty	1 416 420	1 502 812
8.	Časové rozlíšenie	6 598	5 959
9.	**MAJETOK SPOLU**	**6 137 334**	**5 961 271**
10.	**VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU**	**5 474 296**	**5 185 678**
11.	Imanie a peňažné fondy	5 185 676	4 902 556
12.	Nevysporiadany výsledok hospodárenia min. rokov		
13.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	288 620	283 121
14.	**CUDZIE ZDROJE SPOLU**	**629 819**	**742 374**
15.	Rezervy	37 200	93 359
16.	Krátkodobé záväzky	588 001	594 173
17.	Dlhodobé záväzky	4 618	54 842
18.	Bankový úver	0	0
19.	ČASOVÉ ROZLÍŠENIE	33 219	33 219
20.	**VLASTNÉ A CUDZIE ZDROJE SPOLU**	**6 137 334**	**5 961 271**

V uvedenej tabuľke porovnávame stav majetku a záväzkov k 31.12.2020 v porovnaní s rokom 2019.

V roku 2020 boli uskutočnené nasledovné rekonštrukčné a stavebné práce, zakúpené stroje a zariadenia.

- *zateplenie a oprava fasády detského oddelenia*
- *exteriérové schodisko*
- *vzduchotechnika do LD Bratislava*
- *server, diaprojektor*
- *panvica do kuchyne (trojrúrová pec, krájač chlieb, gastro vybavenie do kuchyne....)*
- *prístroj na priestorovú dezinfekciu*

Pohľad do novo vybudovaných priestorov prístavby - Prevádzkový pavilón diabetologického oddelenia.

Stav a pohyb krátkodobých a dlhodobých záväzkov

	Stav k 1.1.2020	Prírastky	Úbytky	Stav k 31.12.2020
Dodávatelia	89 552,00	2 368 816,32	2 438 227,96	20 140,36
Zúčtovanie so sociálnou a ZP	166 728,53	1 858 259,23	1 850 342,08	174 645,68
Daňové záväzky (341+342)	63611,47	617 195,71	610 384,17	70 423,01
Záväzky voči zamestnancom	273 846,42	2891 924,13	2 863 392,62	302 377,93
Ostatné záväzky	438,13	64 105,64	44 129,69	20 414,08
Krátkodobé záväzky spolu	**594 176,55**	**7 800 301,03**	**7 806 476,52**	**588 001,06**
Záväzky zo SF	4 358,77	51 310,77	51 051,00	4 618,54
Záväzky z nájmu	0	0	0	0
Ostatné dlhodobé záväzky	50 482,66		50 482,66	0
Dlhodobé záväzky spolu	54 841,43	51 310,77	101 533,66	4 618,54
Záväzky spolu	**649 017,98**	**7 851 611,80**	**7 908 010,18**	**592 619,60**

K 31.12.2020 vykazujeme krátkodobé záväzky vo výške 588 001,06 €, čo je oproti roku 2019 menej o 6 175,49 €. Uvedené krátkodobé záväzky sú do lehoty splatnosti.
K 31.12.2020 ostatné dlhodobé záväzky neevidujeme, splátky za 2 sonografy boli uhradené.

Stav a pohyb pohľadávok

	Stav k 1.1.2020	Prírastky	Úbytky	Stav k 31.12.2020
Všeobecná ZP, a.s.	314 959,72	4 893 569,76	4 915 838,30	292 691,18
Dôvera ZP, a.s.	118 485,86	1 917 112,01	1 875 319,92	160 277,95
Union ZP, a.s.	22 863,94	465 504,37	418 530,48	69 837,83
Ostatné pohľadávky	31 533,43	549 578,50	563 613,31	17 498,62
Pohľadávky celkom	487 842,95	7 817 464,64	7 765 002,01	540 305,58

K 31.12.2020 vykazujeme pohľadávky celkom vo výške 540 305,58 €, čo je viac ako v roku 2019 o 52 462,63 €, prevažnú časť tvoria pohľadávky za zdravotné výkony.

Percentuálny podiel pohľadávok z celkovej výšky:

- VšZP, a. s. 54,17%
- Dôvera ZP, a.s. 29,66%
- Union ZP, a.s. 12,93%
- ostatné pohľadávky 3,24%

S T R A T E G I C K É Z Á M E R Y
pre rok 2021

1. V oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti

- zabezpečiť v roku 2021 5800 ukončených hospitalizácii lôžkových pacientov a poskytnúť 45 000 ambulantných vyšetrení poistencom z celého Slovenska,
- v jednaniach so zdravotnými poisťovňami zabezpečiť zmluvné objemy väčšie ako roku 2020 a znížiť čakacie doby u všetkých poistencov,
- naďalej spolupracovať v rámci vedeckých štúdii so zahraničnými výrobcami liekov s cieľom podieľať sa na vývoji a zavedení do praxe účinnejších liekov, ktoré skvalitnia ošetrovací proces v diabetológii a endokrinológii,
- vytvoriť podmienky pre absolvovanie odbornej špecializovanej praxe formou stáže v roku 2021 pre lekárov v endokrinológii a diabetológii,
- organizovať a podieľať sa na organizovaní odborných školení a seminárov so zameraním na diabetológiu a endokrinológiu,
- trvalo úzko spolupracovať s endokrinologickými a diabetologickými okresnými špecialistami vo všetkých okresoch Slovenska, s cieľom koordinovať a optimalizovať liečebný proces pacientov,
- uchádzať sa o zdroje z eurofondov, v prípade vyhlásenia výzvy Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva kultúry SR, v oblasti rekonštrukcie a výstavby infraštruktúry zdravotníckych prevádzok.

1. V ekonomickej a personálnej oblasti

- v roku 2021 dosiahnuť celkové výnosy vo výške minimálne 8 148 500,- € a kladný hospodársky výsledok na úrovni 91 134,- €,
- prevádzkovú činnosť ústavu zabezpečiť maximálne s priemerným prepočítaným počtom zamestnancov 168 osôb,
- trvalo zvyšovať vzdelanostnú úroveň zamestnancov
- udržiavať stabilnú personálnu štruktúru zamestnancov s ročnou migráciu maximálne 5% z celkového počtu zamestnancov,
- vedenie organizácie zvážilo potenciálne dopady vírusu COVID 19 na zdravotnícku

prevádzku ústavu a dospelo k záveru, že organizácia bude schopná nepretržite pokračovať v činnosti aj v roku 2021. Pri vyhodnotení ekonomických ukazovateľov za rok 2020 nedošlo k zníženiu príjmov za zdravotné výkony, čo je dôležitým predpokladom pre plynulú prevádzku ústavu.

2. V investičnej oblasti a v oblasti údržby a opráv

- zakúpiť röntgen
- rekonštrukcia izieb na diabetologickom oddelení
- opravy chodníkov a ciest v areáli ústavu
- oprava chodby a šatní v stravovacej prevádzke
- oprava fasády stravovacej prevádzky
- oprava elektrických rozvodov na úseku HTS
- detské a workoutové ihrisko
- nové osobné motorové vozidlo
- všetky technické opatrenia realizovať v súlade so zásadami platnými pre pamiatkovú zónu obce Ľubochňa a rešpektovať štatút národných kultúrnych pamiatok.

V Ľubochni, 16.2.2021

JUDr. Igor Koval, MPH.
riaditeľ ústavu